

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- **3975960**
Konu : 7/25505 Esas Sayılı Soru Önergesi

13/05/ 2025

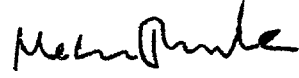
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/25505
GK 126

İlgi : 21/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1602196 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/25505 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

Katma değerli üretimi ve rekabet gücünü artırmak için sanayide teknolojik dönüşümü sağlamaya yönelik adımlar atılmaktadır. Ar-Ge ve yenilik ekosistemini güçlendirecek politikalar hayata geçirilmekte, yeşil ve dijital dönüşümü sağlamaya yönelik çalışmalar hızlandırılmaktadır.

Ülkemizi yüksek teknoloji yatırımlarının odağı haline getirmek amacıyla HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programı hazırlanmıştır. Program kapsamında yarı iletkenler, mobilite, yeşil enerji, ileri imalat, sağlıklı yaşam, dijital teknolojiler, haberleşme ve uzay alanları ile bu alanlardaki değer zincirlerini tamamlayıcı yatırımları geliştirecek 30'un üzerindeki başlıktaki yüksek teknoloji yatırımlarına 30 milyar dolar destek sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca, 2024 yılında duyurulan Yeşil Dönüşüm ve Dijital Dönüşüm Destek Programları ile yatırım teşviklerinin bu alanlara yönlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda karbon emisyonlarını azaltma ve dijitalleşme süreçlerine dair yol haritaları hazırlayan firmaların projeleri öncelikli yatırım statüsünde teşvik edilmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye'de faaliyet gösteren işletmelerin yüzde 99,7'sini Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) oluşturmaktadır. Ayrıca istihdamın yüzde 70,5'ini, cironun yüzde 47,4'ünü, üretim değerinin yüzde 41,6'sını, ihracatın yüzde 35'ini ve ithalatın yüzde 20'sini KOBİ'ler gerçekleştirmektedir.

Bu kapsamda, KOSGEB'in sunduğu destek programları sırasıyla Girişimci Destek Programı, Dijital Dönüşüm Destek Programı, Stratejik Ürün Destek Programı, TEKMER Destek Programı, Küresel Rekabetçilik Destek Programı, Kapasite Geliştirme Destek Programı, İstihdamı Koruma Destek Programı ve YÖNDE Destek Programı'dır.

KOSGEB destekleri kapsamında, 1990-2002 döneminde destek alan KOBİ sayısı 4 bin iken 2002-2025 yılı Şubat ayı arasında 1,4 milyona yükselmiştir. Destek miktarı ise aynı dönemde 1,8 milyar TL'den 268 milyar TL'ye yükselmiştir.

Ayrıca, girişimcilik destekleri kapsamında 187 bin girişimciye toplam 50 milyar TL destek sağlanmıştır. Bunlara ek olarak 78 bin kadın girişimci, KOSGEB desteği ile kendi işini kurmuştur.

Önümüzdeki dönemde de KOBİ'lerin kapasite gelişiminin desteklenmesi, yeşil ve dijital dönüşümlerinin sağlanması, küresel değer zincirlerine entegrasyonlarının artırılması amacıyla destek çalışmaları devam edecektir.

Bununla birlikte, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (Kanun) ve bu Kanuna dayanarak yapılan

düzenlemelere istinaden bankalar aracılığıyla firmalara kredi sağlanmaktadır. Kanun'un 45'inci maddesi uyarınca bankalarca getirilen ticari senetlerin reeskont veya avansa kabul edilmesi suretiyle kredi kullandırılmaktadır. Reeskont yöntemiyle sağlanan krediler dış ticaretin finansmanına yönelik olurken avans yöntemiyle sağlanan yatırım taahhütlü avans krediler (YTAK) cari açığı azaltıcı ve katma değerli yatırımların Türk lirası olarak finansmanına yöneliktir. Bununla birlikte, TCMB kredi programları sadece yurt içinde yerleşik firmalara açıktır.

İlk olarak 2020 yılı Haziran ayında uygulamaya konan YTAK imkanı 2023 yılı Kasım ayında yayımlanan yeni Uygulama Talimatı ile yenilenmiştir. Yeni uygulama çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından yeter seviyede Teknoloji/Strateji Puanı alan yatırımlara bankalar aracılığıyla YTAK sağlanabilmektedir. Sağlanan kredi imkanından faydalanma koşulları ve kredilere uygulanan faizler kamuoyuyla paylaşılan Uygulama Talimatı ile tespit edilmektedir. Söz konusu kredileri düzenleyen Uygulama Talimatlarına "<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Banka+Hakkinda/Mevzuat/Bankacilik/>" internet adresinden ulaşılabilir.

Öte yandan, T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından tarımsal üretimin ve T. Halk Bankası A.Ş. tarafından esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanmasını teminen Hazine faiz/kâr payı destekli krediler kullandırılmaktadır. T. Halk Bankası A.Ş. aracılığıyla esnaf ve sanatkârlara kullandırılan kredilere cari faiz oranları esas alınarak %50 indirim oranı uygulanmakta olup indirim nedeniyle oluşan fark Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır.

Bu kapsamda bahsi geçen uygulama çerçevesinde; 2024 yılı içinde faaliyet gösteren 232.192 esnaf ve sanatkâra yaklaşık 115 milyar TL'lik, 2025 Şubat sonu itibarıyla ise 34.209 esnaf ve sanatkâra yaklaşık 17 milyar TL'lik Hazine faiz destekli kredi kullandırılmıştır. Böylelikle 2025 Şubat sonu itibarıyla faaliyet gösteren 796.984 esnaf ve sanatkârın Hazine faiz destekli kredi bakiyesi 248 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Sağlanan bu imkân kapsamında, yıllar içinde geniş bir kesime ulaşılmış olup tarımsal üreticiler ile esnaf ve sanatkârlar için finansmana erişim kolaylaştırılmıştır. Böylece ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilirliği desteklenmiş, yıllar içinde artan talebe paralel olarak bütçede ayrılan ödenekler de bu ihtiyacı karşılayacak şekilde düzenlenmiştir. Bu kapsamda ülke genelinde 2025 yılı için esnaf ve sanatkârlara tahsis edilen bütçe tutarı 60 milyar TL olarak öngörülmektedir.

Soru önergesinde bahsi geçen diğer hususlar ise, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı uhdesinde bulunmaktadır.